

V souzeném případě se však nesmí přehlédnouti, že jde o otázku, zda lze za věrně pravdivou pokládati zprávu ještě tehda, jde-li o rozšířenou (doplněnou) zprávu, k níž přidal zpravodaj ještě své kritické poznámky (úvahy, závěry, vývody).

Účelem uvedeného zákonného předpisu není, aby byla veřejnému tisku propůjčena výsada, podle níž by mu bylo umožněno uveřejniti vše, co se stalo předmětem rokování ve sněmu, v té či oné formě libovolně sestrojené, nýbrž jde o výsadu obecenstva, jež má býti tiskem učiněn přístupným obsah rokování sněmu, by se mohl informovati o jeho průběhu a sledovati vystoupení jím zvolených poslanců, po případě o výsadu zákonodárných sborů nebo jejich členů (rozh. čís. 3038 Sb. n. s.). Ježto jde o speciální předpis, lze jej vykládati jen přesně (rozh. čís. 4145 vid. sb.), nikoliv extensivně (rozh. čís. 3466 Sb. n. s.).

Posuzuje-li se otázka věrné pravdivosti zprávy s těchto hledisek, nelze za takovou pokládati zprávu, jež byla doplněna vlastními úvahami a závěry zpravodajovými, které nejsou obsaženy v řeči pronesené poslancem při veřejném jednání sněmovním (Sládek: Tiskové právo trestní a policejní, str. 358; Finger, I, 1912, str. 675; Liszt: Lehrbuch des öster. Preßrechts 1878, str. 221).

V souzeném případě byl článek poukazující na obsah řeči pronesené v poslanecké sněmovně upraven tak, že byl k němu nejen připojen úvod a závěr, v nichž se zcela samostatně kritizuje činnost soukromého žalobce vyličená v poslanecké sněmovně, nýbrž byla i jeho část, jež byla označena jako zpráva o sněmovním jednání, doplněna způsobem nahoře uvedeným. Nelze proto uvedený článek ani v této části pokládati za věrně pravdivou zprávu o veřejném jednání sněmovním podle § 28 odst. 4 zák. čís. 6/1863 ř. z.

Otázka, zda obsah řeči opravňoval zpravodaje k takovým závěrům (k odůvodněné kritice), je již otázkou, kterou je řešiti v rámci otázky beztrestnosti podle § 6, odst. 2 zák. o ochr. cti.

Jde o nepřímé pachatelství, dal-li pachatel, znaje křivost obvinění, bezelstným advokátem sepsati a podati žádost o obnovu, v níž je jiná osoba křivě obviňována ze zločinu křivého svědectví. — Nepřímý pachatel je stejně trestný jako pachatel přímý.

Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 207/38.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z.

D ů v o d y : Zmateční stížnosti opřené o důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a) tr. ř. nelze přiznati úspěch.

Rozsudek není stížen zmatkem spisového odporu podle § 281, čís. 5 tr. ř. Zmateční stížnost se naopak sama ocitá v rozporu se spisy, pokud tvrdí, že žádost za obnovu trestního řízení proti stěžovateli pod č. Tk 727/35 u krajského soudu v N. provedeného

prý neobviňuje O. z křivého svědectví. Uvedené podání tehdejšího obhájce obžalovaného tvrdí výslovně, že svědecké údaje O. byly nesprávné a že to O. předloženým dopisem ze dne 9. prosince 1936 mimosoudně doznal. Podání uvádí dále, že kdyby byl soud tento dopis svého času znal, byl by spisy po případě postoupil státnímu zastupitelství. Žádost se domáhá obnovy trestního řízení výslovně i s poukazem na § 353, čís. 1 tr. ř., tudíž s poukazem na domnělé křivé svědectví O. a dodává ještě, že jedno vyhotovení podání jest určeno pro státní zastupitelství, jež bude přednes této žádosti jistě zajímati. Je tedy zjevné, že O. byl v tomto podání obviněn z křivého svědectví. Rozsudkové zjištění, že zmíněná žádost obsahuje tvrzení, že O. »vypovídal falešně«, má proto plný podklad v znění a obsahu žádosti, o níž jde.

Rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný dal Dr. M. příkaz, aby podal žádost za obnovu trestního řízení, že si byl vědom pravdivosti svědectví O. a tím nepravdivosti tvrzení obsaženého v žádosti, že O. »vypovídal falešně« a že dne 3. dubna 1937 opakoval toto obvinění u soudu z n o v u. Tím projevuje nalézací soud své přesvědčení, že obhájce pojal zmíněné obvinění O. do žádosti s vědomím obžalovaného. Ani toto zjištění není v odporu se spisy, když svědek Dr. M. seznal, že ho stěžovatel požádal za sepsání žádosti za obnovu trestního řízení a že mu při tom řekl, že svědectví O. je křivé.

Za tohoto stavu věci je pak po stránce hmotněprávní bez významu, že obžalovaný zmíněné podání neviděl, nečetl a nepodepsal.

Věděl-li obžalovaný podle rozsudkových zjištění, že podání, k němuž dal sám podnět, bude obsahovati nepravdivé obvinění O. z křivého svědectví čili že žádost za obnovu trestního řízení bude opřena o toto nepravdivé obvinění, je tím opodstatněn rozsudkový závěr, že žalovaný udal O. u vrchnosti pro vymyšlený zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., byť i stěžovatel žádost sám ani nese-psal ani u soudu nepodal, nýbrž jen informoval svého obhájce o obsahu žádosti za obnovu trestního řízení. Rozsudek vychází zřejmě z předpokladu, že Dr. M. nevěděl, že a jakým způsobem obžalovaný vylákal na O. dopis ze dne 9. prosince 1936, o nějž se žádost za obnovu trestního řízení opřela, a nevěděl, že obžalovaný obviňuje O. z křivého svědectví nepravdivě a proti lepšímu vědomí. Rozsudek tudíž předpokládá, že Dr. M. sepsal žádost a obvinění v ní obsažené bezelstně, t. j. v mylném předpokladu, že údaje stěžovatelovy o křivém svědectví O. jsou správné. Za těchto okolností se dopustil obžalovaný zločinu křivého obvinění podle § 209 tr. z. (první případ) jako pachatel nepřímý, v kteréžto vlastnosti odpovídá stejně jako pachatel přímý (Miříčka. Trestní právo hmotné, str. 102.).

Po stránce subjektivní stačí, že si obžalovaný byl vědom, že žádost bude podána u vrchnosti a že obsahuje nepravdivé obvinění O. z křivého svědectví. Že úmysl obžalovaného směřoval jen k to-

mu, aby docílil obnovy trestního řízení, dotýká se jen otázky pohnutky a je pro řešení otázky viny bez právního významu.

K § 24 tisk. zákona. — Kdo rozšiřuje zakázaný tiskopis, je trestný podle § 24 tiskového zákona bez rozdílu, zda náleží k osobám, s jejichž povoláním souvisí rozšiřované tiskopisů čili nie. — Čin je dokonán již započítím s rozšiřováním. — Po stránce subjektivní se v prvním případě § 24 tiskového zákona vyžaduje zaviněná (nedbalá) nevědomost o zákazu rozšiřování. Skutkový omyl by tu mohl omlouvat, jen pokud by nebyl zaviněn nedbalostí. — Vystoupí-li kdo v určitý poměr, je povinen osvojit si znalost příslušných předpisů. Rozšiřovatel je povinen se přesvědčiti, zda není tiskopis zakázán; neomlouvá ho, že nevěděl, že se zákazy uveřejňují v Úředním listě. — Pro trestnost rozšiřování letáku je nerozhodné, že jeho obsah byl uveřejněn v tiskopise, který pro to nebyl zabaven.

Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 233/38.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 tisk. zák.

Z d ů v o d ů: Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku rozdal obžalovaný dne 31. října 1937 členům politické strany X. letáky, které dostal večer dne 30. října 1937; soudcovský zákaz rozšiřovati tyto letáky byl vyhlášen dne 28. října 1937 v Úředním listě.

Ježto se obžalovaný mohl přesvědčiti o řečeném zákazu, neboť mu to nebylo nikterak (absolutně) znemožněno, usoudil nalézací soud, že obžalovaný jednal nedbale.

Tomuto výroku vytyká zmateční stížnost. 1. že obžalovaný byl neprávem uznán vinným, ježto se trestního činu podle prvního případu § 24 tisk. zák. mohou dopustiti jen ti, kdo patří k okruhu osob, jež jsou ve styku s tiskařským řemeslem, k nimž však obžalovaný nepatří (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), 2. že není splněna subjektivní stránka uvedené skutkové podstaty, ježto obžalovaný — jsa továrním dělníkem — beze své viny nevěděl, že bylo soudcovským nálezem zakázáno rozšiřovati řečený leták (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.), a konečně, 3. že nalézací soud nevyhověl návrhům obhajoby na doplnění řízení o dalších skutečnostech, z nichž prý bylo lze souditi, že obžalovanému nebylo možno si osvojit uvedenou (pod 2.) znalost (§ 281, čís. 4 tr. ř.).

K 1.: Podle § 24 tisk. zák. jest trestný ten, kdo rozšiřuje tiskopis; nerozeznává se tu však mezi osobami, s jejichž povoláním souvisí rozšiřování tiskopisu, a osobami, u nichž tomu tak není. Takové rozlišování nelze dovoditi ani z různých předpokladů subjektivní viny v obou případech podle uvedeného zákonného ustanovení, totiž, že v prvním případě stačí již zaviněná nevědomost (nedbalost) o z á p o v ě d i rozšiřovati tiskopis vyřčené